

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
ÖZET	9
İÇİNDEKİLER.....	11
KISALTMALAR.....	15
GİRİŞ	17

BİRİNCİ BÖLÜM

ÖTANAZİ KAVRAMI

A. KAVRAMIN ANLAMI VE ETİMOLOJİSİ.....	21
B. ÖTANAZİNİN TARİHÇESİ.....	22
1. Genel Olarak.....	22
2. Eski Dönemlerde	23
3. Antik Yunan'da	24
4. Aydınlanma Dönemi ve Sonrasında.....	25
C. ÖTANAZİNİN TÜRLERİ.....	29
1. Dar Anlamda – Geniş Anlamda – En Geniş Anlamda Ötanazi	29
2. İradeye Bağlı Ötanazi – İrade Dışı Ötanazi.....	30
3. Aktif Ötanazi – Pasif Ötanazi	34
4. Kazai Ötanazi – Medikal Ötanazi	37
5. Dolaylı Ötanazi – Doğrudan Ötanazi.....	37
D. ÖTANAZİNİN BENZER KAVRAMLARDAN FARKI.....	39
1. Ötanazi ve Talep Üzerine Öldürme/Rıza İle Öldürme	39
2. Ötanazi ve İntihara Yardım	40

İKİNCİ BÖLÜM

ÖTANAZİNİN MEŞRUIYETİNE İLİŞKİN TARTIŞMALAR

A. GENEL OLARAK	43
B. ÖTANAZİNİN YAŞAMA HAKKI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	46
1. Genel Olarak.....	46
2. Yaşama Hakkının Korunması ve Sınırları.....	50

C. ÖTANAZİNİN MEŞRU OLMADIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞ.....	53
1. Genel Olarak	53
2. Ötanazinin Kasten İnsan Öldürme Suçu Olduğu Yönündeki Görüş	54
3. Ötanazinin Ayır ve Bağımsız Bir Suç Olduğu Yönündeki Görüş	56
D. ÖTANAZİNİN MEŞRU OLDUĞUNA İLİŞKİN GÖRÜŞ.....	57
1. Genel Olarak	57
2. Kişinin Kendi Yaşamı Üzerinde Mutlak Tasarrufu: Ölme Hakkı.....	60
a. Genel Olarak	60
b. Kişinin Özerkliğini Destekleyen Yaklaşım	61
c. Yaşamın Anlamını Değerlendiren Yaklaşım	63
E. DİNLER VE ÖTANAZİ	65
1. Genel Olarak	65
2. İslamiyet Açısından Ötanazi	66
3. Yahudilik Açısından Ötanazi	70
4. Hristiyanlık Açısından Ötanazi.....	73

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MUKAYESELİ HUKUKTA ÖTANAZİYE İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR

A. GENEL OLARAK	77
B. RIGHT TO DIE WITH DIGNITY: ONURLU BİR ŞEKİLDE ÖLME HAKKI	79
1. Amerika Birleşik Devletleri	79
C. AKTİF ÖTANAZİNİN KASTEN İNSAN ÖLDÜRME SUÇU OLDUĞU ÜLKELER.....	83
1. Birleşik Krallık	83
2. Fransa.....	84
D. AKTİF ÖTANAZİNİN YASAL OLDUĞU ÜLKELER	87
1. Hollanda.....	87
2. Belçika	91
3. Lüksemburg	94
E. AKTİF ÖTANAZİNİN KASTEN İNSAN ÖLDÜRME SUÇUNDAN AYRI VE DAHA AZ CEZAYI GEREKTİREN BİR SUÇ OLDUĞU ÜLKELER	95
1. Almanya	95
2. Avusturya.....	100
3. İsviçre	101

F. AİHM KARARLARINDA ÖTANAZİ	103
1. Genel Olarak.....	103
2. Sanles Sanles/İspanya Davası	104
3. Pretty/Birleşik Krallık Davası	105
4. Gross/İsviçre Davası	109
5. Haas/İsviçre Davası.....	111
6. Lambert ve Diğerleri/Fransa Davası	115

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HUKUKUMUZDA ÖTANAZİNİN YERİ SORUNU

A. GENEL OLARAK	121
B. ÖTANAZİNİN UNSURLARI.....	122
C. ÖTANAZİYE İLİŞKİN HUKUKİ DÜZENLEMELER.....	124
1. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası.....	124
2. Milletlerarası Andlaşmalar	125
3. Türk Ceza Kanunu.....	126
4. Tababet Ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun	128
5. Türk Medeni Kanunu.....	128
6. Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi.....	128
7. Hasta Hakları Yönetmeliği.....	129
D. ÖTANAZİ VE KASTEN İNSAN ÖLDÜRME SUÇU	131
1. Genel Olarak.....	131
2. Kasten İnsan Öldürme Suçu Açısından Değerlendirme (TCK M. 81, 82)	134
a. Korunan Hukuki Değer: Yaşama Hakkı	134
b. Suçun Maddi Unsurları Bakımından Özellik Arz Eden Durumlar	134
c. Suçun Manevi Unsurları Bakımından Özellik Arz Eden Durumlar	142
d. Suçun Hukuka Aykırılık unsuru bakımından özellik arz eden durumlar	143
e. Suçun Nitelikli Halleri bakımından inceleme.....	148
3. Kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi açısından değerlendirme	150
E. ÖTANAZİ VE İNTİHARA YÖNLENDİRME SUÇU.....	156
1. Genel Olarak.....	156
2. İntihara yönlendirme suçu açısından değerlendirme (TCK m. 84)	161

F. ÖTANAZİ VE AÇLIK GREVİ/ÖLÜM ORUCU	168
1. Genel Olarak	168
2. Açlık Grevi veya Ölüm Orucunda Bulunan Hükümlünün Zorla Beslenmesi ve Tıbbi Tedavisinin Yapılması Meselesi Açısından Değerlendirme (CvGTİK M. 82)	170
3. Beslenmeyi Engelleme Suçu Açısından Değerlendirme (TCK M. 298/2)	174
G. ÖTANAZİ VE SOYKIRIM SUÇU (TCK M. 76).....	175
H. ÖTANAZİ VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ (TCK M. 77)	177
SONUÇ.....	179
KAYNAKÇA	191

KAYNAKÇA

Kitap, Makale ve Tebliğler

- AĞILKAYA, Zuhâl, "İntihar Girişiminde Bulunanlarda Dini Tutum ve Davranışlar", **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
- AĞILKAYA, Zuhâl, "İntihar ve Din: İntihar Girişiminde Bulunanlar Üzerine Empirik Bir Araştırma", **Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, S. 23, 2010, s. 173 – 202.
- AKİLLİOĞLU, Tekin, **İnsan Hakları**, Ankara: İmaj Yayıncılık, 1995.
- AKINCI, Şahin, "İrade Muhtariyeti İlkesi Ve Şahsiyet Hakları Açısından Ötanazi, Açlık Grevi ve Ölüm Orucu", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 6, S. 1-2, 1998, s. 733-766.
- AKİPEK ÖCAL, Şebnem, "Hastanın Tedaviyi Reddetmesi ve Hekimin Hukuki Sorumluluğu", Hamide Tacir ve Aysun Altunkaş (Ed.), **III. Sağlık Hukuku Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı Ve Ötanazi Sempozyumu**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017, s. 111-124.
- ALAN AKCAN, Esra, "Ötanazi", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. LXXI, S. 1, 2013, s. 3-26.
- ALIBHAI, Shabbir M. H. / GORDON, Michael, "A Comparative Analysis of Islamic and Jewish End of Life Ethics", Jonathan E. Brockopp / Thomas, Eich, (Ed.), **Muslim Medical Etics: From Theory to Practice**, The University of South Carolina Press, 2008, s. 182-194.
- ALTAY, Gül, "Nitelikli Yaşam Hakkı İçin Ötanazi", **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005.
- ALTUNKAŞ, Aysun, "Ötanazinin Türleri Ve Ötanazinin Türk Ceza Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi", Hamide Tacir/Aysın Altunkaş (Ed.) **III. Ulusal Sağlık Hukuku Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı ve Ötanazi Sempozyumu**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017, s. 59-97.
- APAYDIN, Halil / ÖZDEMİR, Şuayip / ZOROĞLU ÜNAL, Asiye, "İntihar Girişiminde Bulunan Bireylerde Bazı Değişkenlerle İntihar Girişimi İlişkisi", **Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C. 3, S. 6, 2016, s. 7-46.

- ARSAL, Sadri Maksudi, **Türk Tarihi ve Hukuk**, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1947.
- ARTUK, M. Emin / GÖKCEN, Ahmet / ALŞAHİN, Mehmet Emin / ÇAKIR, Kerim, **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 16. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- ARTUK, Mehmet Emin / GÖKCEN, Ahmet / ALŞAHİN, Mehmet Emin / ÇAKIR, Kerim, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 11. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- ARTUK, Mehmet Emin / GÖKCEN, Ahmet / ALŞAHİN, Mehmet Emin / ÇAKIR, Kerim, **Gerekçeli Ceza Kanunları**, 18. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- ARTUK, Mehmet Emin / GÖKCEN, Ahmet / YENİDÜNYA, A. Caner, **Türk Ceza Kanunu Şerhi, C. 3**, 2. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.
- ARTUK, Mehmet Emin / YENİDÜNYA, A. Caner, "Ötanazi", **Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi**, Nur Centel (drl.), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011, s. 107 – 140.
- ARTUK, Mehmet Emin, "Mukayeseli Hukuk ve Türk Hukukunda İntihara İkna ve Yardım Suçu", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 8, S. 1-3, 1995, s. 7-60.
- ARTUK, Mehmet Emin, "Ötanezi", **Yargıtay Dergisi**, C. 18, S. 3, 1992, s. 300-317.
- AVŞAR, Nahide / GÜNAY, Pelin, "Çoklu Politika Penceresi'nden Ötanazi: Türkiye'ye Bakış", **Ekonomi, Politika & Finans Araştırmaları Dergisi**, C. 1, S. 1-2, 2016, s. 54-66.
- AYDIN ÜNVER, Tülay, **Ceninin Hukuki Konumu**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011.
- AYDIN, Mehmet Akif, **Türk Hukuk Tarihi**, 14. Baskı, İstanbul: Beta Yayınları, 2017.
- BASTIAT, Frederic, "Hukuk", **Batı'ya Yön Veren Metinler, C.3**, Alev Alatlı (drl), 1. Baskı, Kapadokya Meslek Yüksek Okulu Yayınları, 2010, s. 1158-1165.
- BAYRAKTAR, Köksal, **Hekimin Tedavi Nedeniyle Cezaî Sorumluluğu**, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1972.
- BECCARİA, Cesare, **Suçlar ve Cezalar Hakkında**, Sami Selçuk (çev.), Ankara: İmge Kitabevi, 2004.

- BESİRİ, Arzu, "Ötanazi ve Yaşam Hakkı", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 86, 2009, s. 188-203.
- BIGGS, Hazel, **Euthanasia, Death With Dignity And The Law**, Oregon: Hart Publishing, 2001.
- BİLGE, Necip, **Hukuk Başlangıcı: Hukukun Temel Kavramları ve Kuram- ları**, Ankara: Turhan Kitabevi, 2002.
- BORAN, Bedia, "Açlık Grevi/Ölüm Orucuna Müdahale Sorunu: Tıbbi ve Hukuki Yaklaşım", **Ankara Barosu Dergisi**, S. 3, 2007, s. 96-104.
- BROCKOPP, Jonathan E. / EICH, Thomas (Ed.), **Muslim Medical Ethics: From Theory to Practice**, The University of South Carolina Press, 2008.
- BULLOCK, Emma C., "Assited Dying and the Proper Role of Patient Autonomy", **New Directions in the Ethics of Assisted Suicide and Euthanasia**, Springer Publsihing, Switzerland 2015, s. 11-26.
- BURLEIGH, Michael, **Death and Deliverance: Euthanasia Germany C. 1900 to 1945**, Cambridge University Press, Cambridge 1995.
- CAMUS, Albert, Albert Camus, **Sisifos Söyleni**, Tahsin Yücel (çev.), İstanbul: Can Yayınları, 2015.
- CANCA, Cansu, "Voluntary Active Euthanasia: Justifications and Regulations", **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Boğaziçi University Institute for Graduate Studies in Social Sciences, 2007.
- CAVAN, Seamus, **Euthanasia: The Debate Over The Right To Die**, The Rosen Publishing Group, New York 2000.
- CENGİZ, Serkan, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Yaşam Hakkı", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 93, 2011, s. 383-404.
- CENGİZ, Serkan, "Mahpusların Açlık Grevi ve Zorla Besleme Paradoksu Işığında Hekim Sorumluluğu", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 88, 2010, s. 4251-438.
- CENDEL, Nur / ZAFER, Hamide / ÇAKMUT, Özlem, **Kişilere Karşı İşle- nen Suçlar**, C. 1, 4. Baskı, İstanbul: Beta Yayınları, 2017.
- CENDEL, Nur / ZAFER, Hamide / ÇAKMUT, Özlem, **Türk Ceza Hukuku- na Giriş**, 10. Baskı, İstanbul: Beta Yayınları, 2017.
- CHIA, Roland, **The Right to Die: A Christian Response to Euthanasia**, Singapore: Genesis Books, 2009.
- CUTTER, William R. / STEWART, Gary P., **Basic Questions on Suicide and Euthanasia: Are They Ever Right**, Kregel Publications, 1998.

- ÇAKMUT, Özlem Yenerer, **Tıbbi Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi**, 1. Baskı, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2003.
- ÇETİNKAYA, Buhari, M. Buhari Çetinkaya, "Hukuksal ve Siyasal Açından Meşruiyet", **Genç Hukukçular Hukuk okumaları Birikimler III**, İstanbul: Hukuk Vakfı Yayınları, 2009, s. 9 – 31.
- DEMİRBAŞ, Timur, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 12. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Doğan Büyük Türkçe Sözlük**, "Hasta", İstanbul: Pınar Yayınları, 2008.
- DONAY, Süheyl, **Türk Ceza Kanunu Şerhi**, 1. Baskı, İstanbul, Beta Yayınları, 2007.
- DÖNMEZ, Burcu, "TCK'da Çocuk Düşürtme Suçu Mukayeseli hukuk ve AİHM'nin Bakış Açısıyla Ceninin Yaşama Hakkının Sınırlandırılması", **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 9, S. 2, 2007, s. 99-141.
- DÖNMEZER, Sulhi / ERMAN, Sahir, **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. 2**, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1978.
- DURAL, Mustafa / ÖĞÜZ, Tufan, **Türk Özel Hukuku, C. 2, Kişiler Hukuku**, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2006.
- DURKHEİM, Emile, **İntihar**, Özer Ozankaya (çev.), İstanbul: Cem Yayınevi, 2011.
- DUTTGE, Gunnar, "Sterbehilfe Im Deutschen Recht", **Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi**, Nur Centel (drl.), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011, s. 181-212.
- DWORKİN, Ronald, "Euthanasia, Morality And Law Transcript", **Loyola of Los Angeles Law Review**, Vol. 31, Nu. 4, 1998, s. 1147-1159.
- EISENBERG, Ronald L., **The Jps Guide to Jewish Traditions**, Philadelphia: The Jewish Publication Society, 2004.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, **İslâm Hukuku**, 1. Baskı, İstanbul: Arı Sanat Yayınları, 2006.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra, **Osmanlı Hukuku**, İstanbul: Arı Sanat Yayınları, 2012.
- EKŞİ, Ahmet, "İslam Hukukunda Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki Sorumluluk", **Yayınlanmamış Doktora Tezi**. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
- EREM, Faruk / TOROSLU, Nevzat, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 3. Baskı, Ankara: Savaş Yayınevi, 2003.

- ERKOÇ BAYDAR, Tuba / İLKILIÇ, İlhan, "Ethical Evaluation of Euthanasia in the Islamic Tradition", Michael J. Cholbi (Ed.), **Euthanasia And Assisted Suicide: Global Views on Choosing to End Life**, California: Praeger, 2017, s. 147-166.
- ERTAN, İzzet Mert, **Uluslararası Boyutlarıyla Sağlık Hakkı**, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2012.
- Eski Ahit**, Yaratılış, 1:26, 27, 28; Levililer, 19:18.
- FEYZİOĞLU, Metin, "Açlık Grevi", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 43, S. 1-4, 1993, s. 157-168.
- FLANNEY, Austin, "Ötanazi Üzerine Beyanname", Osman Taştan (çev.), **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C. 43, S. 2, 2002, s. 405-412.
- FRIEDLANDER, Henry, **The Origins of Nazi Genocide: From Euthanasia to the Final Solition**, University of North Carolina Press, 2000.
- GAMBINO, Gabriella, "Catholicism", **Euthanasia: Etical and Human Aspects**, Germany: Council of Europe Publishing, 2003, s. 135-140.
- GÖKCEN, Ahmet / BALCI, Murat, "Kasten İnsan Öldürme Suçu: TCK M. 81", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C.17, S.1-2, 2011, s. 95-218.
- GÖZE, Ayferi, **Liberal, Marxiste, Faşist, Nasyonal Sosyalist ve Sosyal Devlet**, İstanbul: Beta Yayınları, 2010.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref / GÖLCÜKLÜ, Feyyaz, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Uygulaması Avrupa İnsan hakları Mahkemesi İnceleme ve Yargılama Rehberi**, Ankara: Turhan Kitabevi, 2009.
- GRIFFITHS, John / BOOD, Alex / WEYERS, Haleen, **Euthanasia And Law In The Netherlands**, Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998.
- GÜRÇAN, Ertuğrul Cenk, "Ötanazi: Yaşama Hakkı Açısından Bir Değerlendirme", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C: 60, S: 2, 2011, s. 255-280.
- GÜRKAN, Salime Leyla, "Ölüm", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C. 34, İstanbul 2007.
- GÜVEN, Murat, "Ötanazi Hakkına Dair Genel Bir Değerlendirme", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 131, 2017, s. 31-56.
- HAKERİ, Hakan / ÜNVER, Yener / ÇAKMUT, Özlem Yenerer **Tıp/Sağlık Hukuku Mevzuatı**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2010.
- HAKERİ, Hakan, **Tıp Hukuku**, 12. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.

- HARPES, Jean-Paul, "The Contemporary Advocacy of Euthanasia", **Euthanasia: Etical and Human Aspects**, Council of Europe Publishing, Germany 2003, s. 27-36.
- HATEMİ, Hüseyin / KALKAN OĞUZTÜRK, Burcu, **Kişiler Hukuku: Gerçek Kişiler-Tüzel Kişiler**, Baskı Sayısı, İstanbul: Vedat Yayıncılık, 2014.
- HATEMİ, Hüseyin, **İslam Hukuku Dersleri**, İstanbul: Sümer Kitabevi, 2012.
- HATEMİ, Hüseyin, **Medeni Hukuka Giriş**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- HELVACI, Serap, **Gerçek Kişiler**, İstanbul: Legal Yayıncılık, 2013.
- HELVACI, Serap, **Türk ve İsviçre Hukuklarında Kişilik Hakkını Koruyucu Davalar**, İstanbul: Beta Yayınları, 2001.
- Hippokrates, "Hipokrat Yemini", İlyas Altuner (çev.), **Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S. 7, Nisan 2015, s. 1-7.
- HOT, İnci / DOĞAN, Hanzade, "Almanya'da Ötanazi'ye Yaklaşım", **Türkiye Klinikleri Tıp Hukuku Etiği Tarihi Dergisi**, C. 14, S. 2, 2006, s. 92-95.
- İNCEOĞLU, Sibel, **Ölme Hakkı: Ötanazi**, 1. Baskı, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 1999.
- İncil**, Yeşeya 45: 9 – 12
- JACOBS, Louis, **Jewish Law**, Behrman Hause, 1968.
- KALABALIK, Halil, **İnsan Hakları Hukuku**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009.
- KALAY, Sıdıka Burçak, "5237 s. Türk Ceza Kanunu'na Göre İntihara Yönlendirme Suçu", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
- KALKAN OĞUZTÜRK, Burcu, **Türk Medeni Hukuku'nda Biyoetik Sorunlar**, İstanbul: Vedat Yayıncılık, 2011.
- KAMAY, Behçet Tahsin, "Ötanaziler: Ölümü Yaklaşan Hastayı İstirabsız Öldürme", **Ankara Barosu Dergisi**, C. 8, S. 93 – 94, 1952, s. 1 – 6.
- KANBUR, Nihat, "Rahim Tahliyesine Yönelik Fiiller Bakımından Hekimin ve Diğer Sağlık Personelinin Çocuk Düşürtme Suçu Çerçevesinde Cezai Sorumluluğu", **Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları V. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu**, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları 28 Şubat – 1 Mart 2008, s. 1229 – 1258.

- KARACA, Süleyman, "İnsan Hakları ve Hasta Hakları Bakımından Ötenazi", **Adalet Dergisi**, Y. 92, S: 6, 2001, s. 120-135.
- KAŞIKÇI, Osman, "Hukuk Tarihinde Ötanazi", **Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları**, S. 6, 2008, s. 85-99.
- KEOWN, John, **Euthanasia, Ethics And Public Policy: An Argument Against Legalisation**, Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
- KIRKBEŞOĞLU, Nagehan, **Soybağı Alanında Biyoetik ve Hukuk Sorunları**, İstanbul: Vedat Yayıncılık, 2006.
- KIZILYEL, Serkan, "Yaşam Hakkı: AİHM Kararları ve İdari Yargı Uygulaması", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XVIII, 2014, s. 253-289.
- KOCA, Mahmut / ÜZÜLMEZ, İlhan, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 10. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- KOCABAŞ, Sadık, "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Taraf Devletlere Yüklediği Pozitif Yükümlülükler", **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- KOÇAK SÜREN, Özlem, "Organ ve Doku Naklinin Yasal Ve Etik Açısından İncelenmesi", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S: 73, Ankara 2007, s. 174-195.
- KORF, Douwe, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. Maddesinin Uygulamasına İlişkin Klavuz Kitap**, Özgür Heval Çınar/Abdülcelil Kaya (çev.), Belçika: Avrupa Konseyi, 2006.
- KORKUT, Levent, "Ulus Devletlerin Ortaya Çıkışından Günümüze Kadar Kamu Hukukunda Egemenlik Tartışmaları", **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. II, S. 1, 2015 s. 31-78.
- KRAVITZ, Leonard, "Euthanasia", **Death and Euthanasia in Jewish Law**, Walter Jacob/Moshe Zemer (Ed.), Tel Aviv: Rodef Shalom Press, 1995, s. 11-26.
- Kur'an-ı Kerim**, Maide Sûresi, Ayet 32.
- KUYURTAR, Erol, "Aktif ve Pasif Ötanazi Ayrımı Ahlaksal Bir Ayrım Mıdır?", **Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi**, S. 17, Bahar 2014, s. 47-69.
- LEGEMANTE, Johan, "Twenty-Five Years of Dutch Experience and Policy on Euthanasia and Assisted Suicide: An Overview", David C. Thomasma (Ed.), **Asking To Die: Inside The Dutch Debate About Euthanasia**, Kluwer Academic Publishers, New York 2002, s. 19-34.

- LETELLIER, Philippe, "History and Definition of a Word", **Euthanasia: Ethical and Human Aspects**, Council of Europe Publishing, Almanya 2003, s. 13-25.
- MAGEE, Bryan, **Felsefenin Öyküsü**, Bahadır Sina Şener (çev.), Ankara: Dost Kitabevi, 2007.
- MAHMUTOĞLU, Fatih Selami, "Ötanazi ve Yaşam Destek Ünitelerine Bağlı Hastaların Durumu", **12. Yüzyıl Başında Yaşam Destek Tedavileri Etik ve Hukuksal Yönler, 2. Uluslararası Tıp Etiği ve Hukuku Kongresi Bildiri Kitabı**, Ankara: Nobel Tıp Yayınevi, 2009, s. 85 – 92.
- MANNING, Michael, **Euthanasia And Physician-Assisted Suicide Killing or Caring?**, Pulist Press, New York 1998.
- MAUSBACH, Julian, "Assisted Suicide in Switzerland – Legal Aspects", **Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi**, Nur Centel (drl.), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011, s. 141-160.
- MERAN, Necati, **Yeni Türk Ceza Kanununda Kişilere Karşı Suçlar**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2008.
- MERCAN, Ahmet, **Adalet Arayışında İnsan Hakları**, 2. Baskı, İstanbul: Vadi Yayınları, 2018.
- METİN, Sevtap, **Biyo-tıp Etiği ve Hukuk**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- MILL, John Stuart, **Hürriyet Üstüne**, M. Osman Dostel (çev.), İstanbul: Liberte Yayınları, 2009.
- MONTGOMERY, Jonathan, **Health Care Law**, Oxford University Press, 2003.
- MORE, Thomas, **Ütopya**, T. Gökçen Sağnak (çev.), İstanbul: Gün Yayıncılık, 1999.
- MÜFTÜOĞLU, Güneş, **Sosyal Devlet ve Hukuk Devleti**, Ankara: Saypa Yayınları, 1996.
- NAMAL, Arın, "Pro ve Contra Argümanlarla Etik Açısından Ötanazi", Hamide Tacir ve Aysun Altunkaş (Ed.), **III. Sağlık Hukuku Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı Ve Ötanazi Sempozyumu**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017, s. 11-43.
- NAMAL, Arın, "Türk Tıp Etiği Çevrelerinde Ötanazi Tartışmaları – Neden Henüz Küçük Bir Alev?", **Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi**, Nur Centel (drl.), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011, s. 71 – 105

- NOMER, Mert, "Yaşama Hakkına Saygı Nedeniyle Ölümü İstemek: Pretty Birleşik Krallığa Karşı", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 113, 2014, s. 41-55.
- ODER, Bertil Emrah, "Hak ve Özgürlükler Temelinde Ötanazi: Anayasa Hukuku Bakımından Bir Değerlendirme", **Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi**, Nur Centel (drl.), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011, s. 1 – 26.
- OĞUZ, Yasemin, "Ötanazi'ye Etik Yaklaşım: Tıp Etiği Açısından Yaşamın Son Döneminde Karar Verme Süreçleri", Hüsrev Hatemi / Hanzade Doğan (Ed.), **Medikal Etik: Doğum, Ölüm Süreçleri ve Yaşamın Anlamı**, İstanbul: Yüce Yayınları, 2001, s. 61-67.
- OĞUZMAN, M. Kemal / BARLAS, Nami, **Medeni Hukuk: Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar**, 23. Baskı, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017.
- OĞUZMAN, M. Kemal / SELİÇİ, Özer / OKTAY ÖZDEMİR, Saibe, **Kişiler Hukuku**, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2012.
- OLGUN, Eser, "Kasten İnsan Öldürme Suçunun Türk-Alman Karşılaştırmalı Ceza Hukuku Bakımından İncelenmesi", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan Özel Sayısı,, C. 19, S. 2, 2013, s. 1631-1666.
- ORAL, Tuğçe, "Hekimin Aydınlatma ve Hastanın Rızasını Alma Yükümlü", **Ankara Barosu Dergisi**, S. 2, s. 186-209.
- ORFALI, Robert, **Death with Dignity: The Case for Legalizing Phsician-Assited Dying and Euthanasia**, Mill City Press, Minneapolis 2011.
- ÖLÇER, F. Pınar, "A Contextual Perspective on Dutch Law and Practice Regarding Euthanasia and Assisted Suicide", **Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi**, Nur Centel (drl.), On İki İstanbul: Levha Yayıncılık, 2011, s. 243-352.
- ÖMEROĞLU, Ömer, "Hukuksal Açıdan Ölme Hakkı ve Kabul Edilebilirliği Sorunu", **Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XIII, S. 3-4, 2009, s. 85-106.
- ÖMEROĞLU, Ömer, "Ötanazi", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 2, 993, s. 187-205.
- ÖNOK, Murat, "İnsan Hakları ve Türk Ceza Hukuku Açısından İnfaz Kurumları ve Tutukevlerindeki Açlık Grevlerine Müdahale Etme Yükümlülüğü ve Bunun İhmalinden Doğan Sorumluluk", **Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi**, S. 9, 2007, s. 135-191.
- ÖZAY, İlhan, **Günüşğinde Yönetim**, 3. Baskı, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2017.

- ÖZBEK, Veli Özer / KANBUR, M. Nihat / BACAKSIZ, Pınar / DOĞAN, Koray / TEPE, İlker, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 8. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- ÖZEN, Muharrem / ŞAHİN, Meral Ekici, “Ötanazi”, **Ankara Barosu Dergisi**, S. 4, 2010, s. 15 – 36.
- ÖZGENÇ, İzzet, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 13. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- ÖZGÜL, Mehmet Emin, **Yeni Tıbbi Yöntemlerin Hukuka Uygunluğu**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- ÖZKARA, Erdem, “Ötanaziye Farklı Bir Bakış: Belçika’da Ötanazi Uygulaması ve Ülkemizdeki Durum”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 78, 2008, s. 105 – 122.
- ÖZLÜ, Tefvik, “Hasta Hakları”, **Türk-Alman Tıp Hukuku Sempozyumu**, Trabzon, 2007, s. 1-7.
- ÖZSARI, Berat, **Hollanda Hukukunda Ötanazi Düzenlemesi ve Türk Hukukunda Uygulanabilirliği Sorunu**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- ÖZSUNAR, Erdal, **Roma Hukukunda Hekim Ve Hekimin Sorumluluğu**, 1. Baskı, Adana: Karahan Kitabevi, 2014.
- ÖZTÜREL, Adnan, “Ötanazi”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 16, S. 1 – 4, s. 261 – 273.
- ÖZTÜRK, Bahri / TEZCAN, Durmuş / ERDEN TÜTÜNCÜ, Efser / ALAN AKCAN, Esra / ERDEM, Mustafa Ruhan / ÖZAYDIN, Özdem / SIRMA, Özge / SAYGILAR KIRIT, Yasemin F., **Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku**, 11. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Platon, **Sokrates’in Savunması: Euthyphron, Apologia, Kriton, Phaidon**, Ali Çokona (çev.), İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, 2012.
- RAUS, Kasper – STERCKX, Sigrid, “Euthanasia for Mental Suffering”, **New Directions in the Ethics of Assisted Suicide and Euthanasia**, Springer Publisihing, Switzerland 2015, s. 79-96.
- ROSENAU, Henning, “Aktif Ötanazi”, Ali İhsan Erdağ (çev.), **Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları V. Türk Alman Tıp Hukuku Sempozyumu**, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 28 Şubat – 1 Mart 2008, s. 109 – 121.
- Sava Paşa, **İslâm Hukuku Nazariyatı Hakkında Bir Etüd**, C. 1, Baha Arıkan (çev.), İstanbul: Kitabevi Yayınları, 1955.

- SAVCI, Bahri, **Yaşam Hakkı ve Boyutları**, Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, 1980.
- SCHABAS, William A., **An Introduction To The International Criminal Court**, Fifth Edition, Cambridge University Press, 2017.
- SCHERER, Jennifer M. / SIMON, Rita T., **Euthanasia And The Right To Die: A Comparative View**, Rowman&Littlefield Publishers, Maryland 1999.
- SCHLÖGEL, Herbert, "Ötanazi ve Teoloji", Osman Taştan (çev), **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C. 43, S. 1, 2002, s. 293-299.
- SENECA, "Mutlu Yaşama Dair", **Batıya Yön Veren Metinler**, C. 1, Alev Alatlı (drl.), Kapadokya Meslek Yüksek Okulu, 2010, s. 101-106.
- SERT, Gürkan, **Hasta Hakları Uluslararası Bildirgeler ve Tıp Etiği Çerçevesinde**, 1. Baskı, İstanbul: Babil Yayınları, 2004.
- SEVİNÇ, Murat, "Bir İnsan Hakları Sorunu Olarak: Açlık Grevleri", **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, C. 57, S. 1, 2002, s. 111-135.
- SHERWIN, Byron L., **Jewish Ethics for the Twenty-First Century: Living In The Image of God**, Syracuse University Press, 2000.
- SHESTACK, Jerome J., "İnsan Haklarının Felsefi Temelleri", A.R. Çoban/B. Canatan (çev.), **Liberal Düşünce Dergisi**, S.: 43, 2006, s. 87-119.
- SIMON, Alfred, "End of Life Making in Germany", Robert H. Blank/Janna C. Merrick (Ed.), **End of Life Decision Making: A Cross National Study**, The MIT Press, 2005, s. 61-78.
- SİNGER, Peter, **Rethinking Life and Death: The Collapse Of Our Traditional Ethics**, New York 1994.
- SOYASLAN, Doğan, "Hekimlerin Ceza Hukuku Yönünden Sorumluluğu", **Sağlık Hukuku Digestası**, S. 1, Ankara: Ankara Barosu Yayınları, 2009, s. 119 – 137.
- STEFFEN, Llyod, "Christian Perspectives on Assited Dying: An Issue for Religious Ethics", Michael J. Cholbi (Ed.), **Euthanasia And Assisted Suicide: Global Views on Choosing to End Life**, California: Praeger, 2017, s. 121-145.
- SULU, Muhammed, "Ötanazi Üzerine", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 22, S. 2, 2016, s. 551-574.

- SUNGURBEY, İsmet, "Hak Nedir?", **Çağdaş Hukuk Felsefesi ve Hukuk Kuramı İncelemeleri**, Hayrettin Ökçesiz (drl.), İstanbul: Alkım Yayınevi, 1997.
- SÜMER, Necati, "Yahudilikte, Hıristiyanlıkta ve İslam'da Ötanazi", **Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C. VII, S. 14, 2016, s. 115-132.
- SVENSON, Arthur G., "Physician-Assisted Dying and the Law in the United States: A Perspective on Three Prospective Future", Michael J. Cholbi (Ed.), **Euthanasia And Assisted Suicide: Global Views on Choosing to End Life**, Praeger, California 2017, s. 3-28.
- TACİR, Hamide, **Hastanın Kendi Geleceğini Belirleme Hakkı**, 1. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011.
- TAŞKIN, Ahmet, "Açlık Grevleri ve Hak Arama Hürriyeti", **Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. VII, S. 3-4, 2003, s. 513-556.
- TEPEHAN, Selma, "Yoğun Bakım Servislerinde Çalışan Sağlık Personelinin Ötanaziye Bakışı", **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, 2006.
- TEZCAN, Durmuş / ERDEM, Mustafa Ruhan / ÖNOK, R. Murat, **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, 15. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- TULLOCH, Gail, **Euthanasia-Choice And Death**, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2005.
- TUNÇ, Sevim, "Ötanezi", **Ankara Barosu Dergisi**, S. 3, 1955, s. 181-187.
- Türk Hukuk Lügati**, "Ölüm", Ankara: Başbakanlık Basımevi, Türk Hukuk Kurumu, 1991.
- Türk Tabipler Birliği, **Türk Tabipler Birliği Etik Bildirgeler Sonuç Raporları**, Ankara, 2008.
- TÜRKMEN, Hasan, "Ötanazi Sorunsalına Teolojik Açından Bir Bakış", **Kelem Araştırmaları Dergisi**, C. 13, S. 1, 2015, s. 495-519.
- ÛDEH, Abdulkâdir, **Seküler Ceza Hukuku Kurumlarıyla Mukayeseli İslam Ceza Hukuku Özel Hükümler**, C: 1, Ali Şafak (çev.), İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2012.
- ÛDEH, Abdulkâdir, **Seküler Ceza Hukuku Kurumlarıyla Mukayeseli İslam Ceza Hukuku Özel Hükümler**, C: 2, Ali Şafak (çev.), İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2012.

- UULU, Elmurat Kochkor, “Biyoetik Açından Hayat Üzerinde Tasarruf Hakkı: Ötanazi”, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014.
- UYŞAL, Cem / KARAASLAN, Bekir / TANRIVERDİ, Halis / ÇELEPOĞLU, Tahsin / KORKMAZ, Mustafa / BULUT, Kasım / BEZ, Yasin / TIRAŞÇI, Yaşar / ÖZKARA, Erdem, “Hekimlerin Ölümle Karşılaşma Sıklıklarına Göre Ötanazi Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, **Adli Tıp Bülteni**, C. 18, S. 3, 2013, s. 91-97.
- ÜNVER, Yener, “Türk Ceza Hukuku Açısından Ötanazi”, **Hukuk ve Etik Boyutuyla Ötanazi**, Nur Centel (drl.), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011, s. 27 – 69.
- VAUX, Kenneth L., **Debbie’s Dying: Mercy Killing And The Good Death**, Arguing Euthanasia, Edited by Jonathan D. Moreno, Simon&Schuster, Newyork 1995, s. 37-41.
- WENBERG, Robert N., **Terminal Choices: Euthanasia, Suicide and The Right to Die**, Wm. B. Eerdmans Publishing Co., Michigan 1990.
- YAŞAR, Yusuf / TURAN, Işıl, “Alman, Avusturya ve İsviçre Yüksek Mahkeme Kararları Çerçevesinde Talep Üzerine Öldürme Suçu İle Ötanazi İlişkisi”, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 19, S. 1, 2013, s. 39-72.
- YENİSEY, Feridun, / PLAGEMANN, Gottfried, **Alman Ceza Kanunu: Strafgesetzbuch (StGB)**, 2. Baskı, İstanbul: Beta Yayınları, 2015.
- YILDIRIM, Ayşegül, “Yaşamın Kutsallığı ve Yaşama Hakkından Vazgeçme”, **Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi**, S. 1, 2004.
- YILDIZ, Mine “Avrupa İnsan hakları Sözleşmesi’ne Göre Yaşam Hakkı ve Sınırları”, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004.
- YILMAZ, Ejder, **Hukuk Sözlüğü**, Ankara: Yetkin Yayınları, 1996.
- YİĞİT, Yaşar, “İslam Ceza Hukuku Açısından Ötanazi ve Hukuki Sonuçlarının Değerlendirilmesi”, **İslami Araştırmalar Dergisi**, C. 16, S. 3, 2003, s. 337-349.

Elektronik Kaynakça

- 12/05/2003 tarihli Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593) <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss664m.htm> (11/01/2018)

- 9 Aralık 1948 Tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi. <https://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/32702-Soykirim-Sucunun-Onlenmesine-Ve-Cezalandirilmasina-Dair-Sozlesme.pdf> (14/01/2018)
- **Anadolu Ajansı**, “Almanya'da 'ötanazi' tasarısı yasalaştı”. 06/09/2015. [http://aa.com.tr/tr/dunya/almanyada-otanazi-tasarisi-yasalasti/468652?Amp=1_\(11/01/2018\)](http://aa.com.tr/tr/dunya/almanyada-otanazi-tasarisi-yasalasti/468652?Amp=1_(11/01/2018))
- **BBC**, “Belçika: Ötanazi kapsamına çocuklar da alınacak”. 13/12/2013. http://www.bbc.com/turkce/haberler/2013/12/131213_belcika_otenazi.shtml (11/01/2018)
- BGH · Urteil vom 5. Juli 1983 · Az. 1 StR 168/83 (Sirius-Fall), [https://openjur.de/u/59855.html_\(11/01/2018\)](https://openjur.de/u/59855.html_(11/01/2018))
- Bundesamt für Statistik. Sterbehilfe und Suizid in der Schweiz 2014. <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/kataloge-datenbanken/medienmitteilungen.assetdetail.1023143.html> (E.T. 13.01.2018)
- **Dailymail**, “Number of mentally ill patients killed by euthanasia in Holland trebles in a year as doctors warn assisted suicide is 'out of control'.” 03/10/2014. [http://www.dailymail.co.uk/news/article-2779624/Number-mentally-ill-patients-killed-euthanasia-Holland-trebles-year-doctors-warn-assisted-suicide-control.html_\(11/01/2018\)](http://www.dailymail.co.uk/news/article-2779624/Number-mentally-ill-patients-killed-euthanasia-Holland-trebles-year-doctors-warn-assisted-suicide-control.html_(11/01/2018))
- **Deutsche Welle**. “Kaliforniya'da ötanazi serbest bırakıldı.” 06/10/2015. <http://www.dw.com/tr/kaliforniyada-%C3%B6tanazi-serbest-b%C4%B1rak%C4%B1ld%C4%B1/a-18763150> (11/01/2018)
- DGHS. Gesetz Zur Sterbehilfe Und Zur Hilfe Beim Suizid (Freitod). 2010. [http://www.dghs.de/fileadmin/user_upload/Dateien/PDF/sterbehilfe_gesetz2010.pdf_\(11/01/2018\)](http://www.dghs.de/fileadmin/user_upload/Dateien/PDF/sterbehilfe_gesetz2010.pdf_(11/01/2018))
- Dünya Tabipler Birliği, “Açlık Grevi Eylemleri İle İlgili Malta Bildirgesi”, 1991 (2017 yılında gözden geçirilmiş hali), <http://www.ttb.org.tr/userfiles/files/DTB-Malta%20bildirgesi-2017.pdf> (14/01/2018)
- Euthanasia Prevention Coalition, “Grand Duke Henri of Luxembourg—Hero”. 18/03/2009. <http://alexschadenberg.blogspot.com.tr/2009/03/grand-duke-henri-of-luxembourg-hero.html> (11/01/2018)
- **Euthanasia.com**, “Netherlands Deaths By Euthanasia (2006 through 2013)” [http://www.euthanasia.com/netherlandschart.html_\(11/01/2018\)](http://www.euthanasia.com/netherlandschart.html_(11/01/2018))
- Gesetzesentwurf bezüglich der Euthanasie. (Abgeordnetenkommission von Belgien). 05/11/2001. [http://www.dghs.de/fileadmin/user_upload/Dateien/PDF/Gesetz_Belgien.pdf_\(11/01/2018\)](http://www.dghs.de/fileadmin/user_upload/Dateien/PDF/Gesetz_Belgien.pdf_(11/01/2018))

- Gross/İsviçre Kararı. 30/09/2014. [\(11/01/2018\)](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
- Haas/İsviçre Kararı. 20/01/2011. [\(11/01/2018\)](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
- **Habertürk**, “Almanya’da ötenazi hakkı yasalaştı”. 07/11/2015. [\(11/01/2018\)](http://www.haberturk.com/saglik/haber/1149992-almanyada-otenazi-hakki-yasalasti)
- Hasta Hakları Yönetmeliği’nin 08/05/2014 tarih ve 28994 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilmeden önceki hali. [\(12/01/2018\)](https://www.corpus.com.tr/#)
- **Hürriyet**, “Kraliçe Beatrix’le ötenazi polemigi”, 01/09/2001. [\(11/01/2018\)](https://www.hurriyet.com.tr/kralice-beatrixle-otanazi-polemigi-38263095)
- **International Business Times**, “Assisted Suicide Law In Germany Passes Despite Concerns Over Nazi Association”. 11/06/2015. [\(11/01/2018\)](http://www.ibtimes.com/assisted-suicide-law-germany-passes-despite-concerns-over-nazi-association-2172889)
- *İntiharın Tanımı*, [\(11/01/2018\)](http://www.intihar.de/frame.htm)
- Lambert ve Diğerleri/Fransa Kararı. 20/06/2015. [\(11/01/2018\)](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
- **Life Site News**, “French Senate votes down assisted suicide bill”. 27/01/2011. [\(11/01/2018\)](https://www.lifesitenews.com/news/french-senate-votes-down-assisted-suicide-bill)
- Netherlands Ministry of Foreign Affairs, “The Termination of Life on Request and Assisted Suicide (Review Procedures) Act in practice”, 2010. [\(16/01/2017\)](http://cdn.factcheck.org/UploadedFiles/2012/02/faq euthanasia.pdf)
- **NTV**, “Almanya Federal Meclisi’nden “ötenazi” kararı”. 06/11/2015. [\(11/01/2018\)](https://www.ntv.com.tr/saglik/almanya-federal-meclisinden-otanazi-karari,yggy2i725kgpb__dgtvnzg)
- **Olmehakki.blogspot**, “Belçika’nın Flaman bölgesinde her 22 ölümden 1’i ötenazi” 02/04/2015. [\(11/01/2018\)](http://olmehakki.blogspot.com.tr/2015/04/belcikann-flaman-bolgesinde-her-22.html)

- PARMAN, Yeşim / ÖZDEMİR, Coşkun, **Amiyotrofik Lateral Skleroz**, <http://www.itfnoroloji.org/ozdemir/motornoron.htm> (11/01/2018)
- Pretty/Birleşik Krallık Kararı. 29/04/2002. [http://hudoc.echr.coe.int/eng# {"fulltext":\["pretty"\],"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER"\],"CHAMBER":\["HAMBER"\],"itemid":\["001-60448"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{) (11/01/2018)
- Psikotrop Maddeler Sözleşmesi. 1971. https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc064/kanunmgkc064/kanunmgkc06402326.pdf (11/01/2018)
- **Radikal**, “Ötenazi tartışması monarşiyi salladı!”. 03/12/2008. <http://www.radikal.com.tr/dunya/otenazi-tartismasi-monarsiyyi-salladi-911251/> (11/01/2018)
- **RT**, “German parliament votes to ban ‘commercial’ assisted suicides”. 06/11/2015. <https://www.rt.com/news/321113-german-parliament-commercial-euthanasia/> (11/01/2018)
- Sterbehilfe Deutschland e.V. <http://www.sterbehilfedeu.de/index.php?site=fragen> (11/01/2018)
- Strafgesetzbuch (StGB). <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/StGB.pdf> (11/01/2018)
- Suicide Act 1961. <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Eliz2/9-10/60> (11/01/2018)
- Termination of Life on Request and Assisted Suicide (Review Procedures) Act. <http://www.ieb-eib.org/fr/pdf/loi-euthanasie-pays-bas-eng.pdf> (11/01/2018)
- Termination of Life on Request and Assisted Suicide (Review Procedures) Act, <https://www.eutanasia.ws/documentos/Leyes/Internacional/Holanda%20Ley%202002.pdf> (16.12.2015)
- **The Guardian**, “Luxembourg strips monarch of legislative role”. 12/12/2008. <http://www.theguardian.com/world/2008/dec/12/luxembourg-monarchy> (11/01/2018)
- Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük, “**Açlık Grevi**”, 2018. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a5b78f70d3ee1.31489207 (14.01.2018)
- Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük, 2015. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.567c7e7597a1e6.00825124 (25.12.2015)

- Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük, 2015. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.560e80fc2a4af2.11897006 (02.10.2015)
- Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük, 2017. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5960b4834d5fa5.42474321 (08.07.2017)
- Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük, 2017. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.560e80f807ffe8.03576012 (14.12.2017)
- Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük, 2017. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.567a8f2aeac190.79906498 (23/12/2017)
- Wikipedia. Oregon Ballot Measure 16 (1994). <http://www.wikizero.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly9lbi53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvT3JlZ29uX0JhbGxvdF9NZWFzdXJlXzE2XygyOTk0KQ> (11/01/2018)
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu 1989/1-235 E., 1989/302 K., <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/cgk-1989-1-235.htm> (16/01/2018)
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2004/9-213 E. ve 2005/3 K., [http://kararara.com/kararlar/karar269.htm_\(11/01/2018\)](http://kararara.com/kararlar/karar269.htm_(11/01/2018))